

Protokoll fört vid pleniföredragning

Lagberedningen

Lag 12

Närvarande
KS, MP, AZ, JJFrånvarande
AH, CG, IZJusterat
OmedelbartOrdförande
Lantråd
Katrin SjögrenFöredragande
Minister
Jesper JosefssonProtokollförare
Lagberedare
Åsa Gustafsson

Nr 9

Förslag till en landskapsförordning om ändring av
landskapsförordningen om investeringsstöd och startstöd
till jordbruket.

ÅLR 2025/2474**Beslut**

Landskapsregeringen beslöt att förordningen ska utfärdas och publiceras i ÅFS.

Bilaga: förordningen

Nr 10

Förslag till en landskapsförordning om ändring av
landskapsförordningen om miljöersättning, ersättning för
ekologisk produktion och ersättning till områden med
naturliga begränsningar.

ÅLR 2025/2475**Beslut**

Landskapsregeringen beslöt att förordningen ska utfärdas och publiceras i ÅFS.

Bilaga: förordningen

LANDSKAPSFÖRORDNING om ändring av 11 § landskapsförordningen om investeringsstöd och startstöd till jordbruket

Utfärdad i Mariehamn den 10 april 2025

Med stöd av 21 § 6 mom. och 25 § 5 mom. landskapslagen (2023:17) om finansiering av landsbygdsnäringar **ändras** 11 § 1 mom. landskapsförordningen (2023:68) om investeringsstöd och startstöd till jordbruket som följer:

11 §

Yrkesskicklighet

Som sådan tillräcklig yrkesskicklighet som enligt 21 § 2 mom. i landskapslagen om finansiering av landsbygdsnäringar som är en förutsättning för beviljande av stöd betraktas examen på minst andra stadiet i naturbruk, om examen är ändamålsenlig med tanke på den företagsverksamhet som stödet gäller. Vid beviljande av investeringsstöd betraktas som tillräcklig yrkesskicklighet även minst tre års praktisk erfarenhet av jordbruk samt utöver den sådan utbildning som är ändamålsenlig med tanke på den företagsverksamhet som stödet gäller och vars omfattning motsvarar minst 10 studieveckor eller 15 studiepoäng. Om produktionsinriktningen inte förändras till följd av den investering som ska stödjas, betraktas minst fem års arbetserfarenhet av jordbruk som tillräcklig yrkesskicklighet.

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2025.

Mariehamn den 10 april 2025

KATRIN SJÖGREN
lantråd

Jesper Josefsson
föredragande minister

LANDSKAPSFÖRORDNING

om ändring av landskapsförordningen om miljöersättning, ersättning för ekologisk produktion och ersättning till områden med naturliga begränsningar

Utfärdad i Mariehamn den 10 april 2025

Med stöd av 7 § 6 mom., 8 § 5 mom., 10 § 3 mom. och 29 § 2 mom. landskapslagen (2023:17) om finansiering av landsbygdsnäringar

upphävs bilaga 3 och 4 till landskapsförordningen (2023:32) om miljöersättning, ersättning för ekologisk produktion och ersättning till områden med naturliga begränsningar,

ändras 9 § 1 mom., 10 § 1 mom., 24 § 1 och 3 mom., 26 § 2, 4 och 8 mom., 43 § 1 mom. och 44 § 2 mom. av dessa lagrum 26 § 4 mom. sådant det lyder i landskapsförordningen 2024/37 och 26 § 8 mom. sådant det lyder i landskapsförordningen 2023/76, samt

fogas till 2 § en ny 21 punkt, som följer:

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

21) *fånggröda* en sekundär gröda som bildar ett växtbestånd som skyddar marken genom att öka växttäcket och som i form av bottengröda till den ett-åriga egentliga odlingsväxten eller som sådd efter skörden av odlingsväxten använder de näringsämnen som inte använts av odlingsväxten och de näringsämnen som frigörs från resterna av odlingsväxten eller från marken.

9 §

Överföring av rätten till ersättning

En aktiv jordbrukare som avses i 3 § 1 mom. 19 punkten finansieringslagen kan på den jordbruksmark som hon eller han har i sin ägo överföra rätten till ersättning mellan en i 7 § avsedd ersättningsberättigad areal till en icke ersättningsberättigad areal. Arealerna mellan vilka rätten till ersättning överförs ska vara av samma markanvändningsslag. Från en torvåker som omvandlas till någon annan användning får rätten till ersättning inte överföras till en areal som avses i 4 § statsrådets förordning om krav enligt Europeiska unionen och de nationella stöden till jordbrukare avseende god jordbrukshävd och goda miljöförhållande.

10 §

Återställande av rätten till ersättning

Om jordbruksmark som tagits ur jordbruksanvändning och för vilken rätten till ersättning har avförts år 2023 eller senare återtas i jordbruksanvändning, kan arealen återfå sin rätt till ersättning. Om rätten till ersättning har avförts under åren 2015–2022, kan arealen återfå sin rätt till ersättning om arealen återtas i jordbruksanvändning och basskiftet uppges i den årliga ansökan. Om rätten till ersättning har avförts före år 2015, kan basskiftet återfå sin rätt till ersättning endast på ansökan och med beaktande av anslagen i landskapets budget. Sökanden ska på begäran kunna lägga fram ett till platsen bundet fotografi av arealen som visar att arealen utgör jordbruksmark.

24 §

Odling av fånggröda

Odling av fånggröda kan genomföras på sådana skiften på vilka den egentliga odlingsväxten är en ettårig jordbruksväxt eller en ettårig trädgårdsväxt, dock inte en vallväxt.

Fånggrödan och den egentliga odlingsväxten ska vara olika grödor. Som fånggröda kan också odlas en blandning av flera växtarter. Fånggrödan får inte bestå av enbart kvävefixerande växter. Hampa får inte sås som fånggröda.

26 §

Främjande av cirkulär ekonomi

Flytgödsel och motsvarande ämnen som enligt 1 mom. ska spridas med en placerande eller nedmyllande utrustning ska spridas med en utrustning som placerar ämnet i marken genom att skära en skåra i markens yta dit ämnet rinner ner eller sprutas in, eller med en myllningsutrustning som är kopplad till enheten som sprider ut ämnet. Flytgödsel och motsvarande ämnen som sprids i växande gröda ska spridas med slangspridare som placerar ämnet ner i växtligheten. Minimimängden som ska spridas per hektar är 15 kubikmeter. Flytgödsel och motsvarande ämnen som enligt 1 mom. ska spridas genom placering eller nermyllning kan härstamma från stödmottagarens egen gårdsbruksenhet eller någon annanstans ifrån.

Minimimängden som ska spridas av naturgödsel eller torra fraktioner är tio kubikmeter per hektar. Minimimängden som ska spridas av ämnen med högt näringsinnehåll och vars fosforhalt är minst tre kilogram per kubikmeter är minst fem kubikmeter per hektar. Miljöersättning beviljas inte för fast gödsel som sprids som organiskt ämne, om det kommer från stödmottagarens egen gårdsbruksenhet. Stödmottagaren får inte samtidigt både leverera och ta emot organiskt material, med undantag för sådant organiskt material som har bearbetats i en biogasanläggning.

Som ett krav på miniminivå för åtgärden ska iakttas 6 § 2 mom. i lagen om gödselmedel, 3 § och bilaga 1 i landskapsförordningen (2023:75) om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om användning av gödselprodukter och naturgödsel som innehåller fosfor, samt 6 § 1–4 mom., 6 mom. och 8 mom. 1–4 meningarna och 7 § Ålands landskapsregerings beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket. Som ett krav på miniminivå ingår dessutom att materialet som sprids väljs utgående från spridningsplatsen så att den högsta tillåtna mängden som avses i 6 § 5 mom. och 7 mom. Ålands landskapsregerings beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket och i landskapsförordningen om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om användning av gödselprodukter och naturgödsel som innehåller fosfor inte överskrids med de minimimängder som enligt 2 och 4 mom. måste spridas per hektar.

43 §

Betalning av ersättning för ekologisk produktion

Ersättning för ekologisk växtproduktion kan betalas för den ersättningsberättigade arealen som ingår i sökandens åtagande om ekologisk produktion och som odlas på det sätt som avses i 40 §. Arealen ska uppges i den årliga ansökan om utbetalning på det sätt som landskapsregeringen årligen beslutar och vara i sökandens besittning senast den 15 juni under året i fråga. Ersättning för ekologisk produktion kan betalas om sökanden under hela åtagandeåret har omfattats av kontrollsystemet för ekologisk produktion enligt den produktionsinriktning som sökanden har valt.

44 §

Åtagande om ekologisk produktion

Som ett krav på miniminivå för åtgärden ska iakttas 5 § 1 mom. och 6 § 1 mom. första meningen i djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland samt 3 § 1–3 mom., 5 § 2 mom. tredje meningen och 5 mom. andra meningen, 6 § 2 mom., 8 § 3 mom. första meningen, 12 § 2 mom. 4 mom. och 6 mom. andra meningen, 10 § 10 mom. och 21 § 1 mom. tredje och fjärde meningen i djurskyddsförordningen (1998:96).

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2025.

Från och med den 1 januari 2025 får utöver vad som föreskrivs i 69 § 1 mom. i landskapsförordningen om miljöersättning, ersättning för ekologisk produktion och ersättning till områden med naturliga begränsningar som minimikrav för skiftesspecifika åtgärder som gäller fånggrödor iakttas 10 a § i statsrådets förordning om krav enligt Europeiska unionen och de nationella stöden till jordbrukare avseende god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden.

Mariehamn den 10 april 2025

KATRIN SJÖGREN
lantråd

Jesper Josefsson
föredragande minister